

Servaes Nelissen

Steeds lichter

LIEF PORTRET VAN EEN OUDE VROUW EN HAAR (ON)GEDULDIG MANTELZORGENDE ZOON

Rosalie Fleuren
12 mei 2025

Gezien op 8 mei 2025, Theater De Roode Bioscoop, Amsterdam

Een joodse vrouw werd meer dan honderd jaar oud. In *Steeds lichter* verwelkomt poppenspeler Servaes Nelissen als haar zoon het publiek op de kijkdag van haar appartement. Tussen haar laatste spullen dwaalt hij af, droomt hij zijn moeder weer even in de kamer. Met haar aan zijn arm schept hij een lief portret van een bejaarde moeder en haar (on)geduldig mantelzorgende zoon.

Steeds lichter werd oorspronkelijk gemaakt als huiskamervoorstelling van dertig minuten, maar is nu uitgebreid naar een uurtje. Vandaar die kijkdag en het informele sfeertje. Maar ook in een theatertje schetst Nelissen de karakteristieken van de ruimte: 'Vroeger is het een theater geweest. Waar jullie zitten, moet ook het publiek hebben gezeten, bijzonder hè?'

Vrolijk klagerig babbelt hij over de bewaardrift van zijn moeder, haar theepotten en boeken: 'In de oorlog is ze alles verloren en sindsdien heeft ze alles bij zich gehouden, inclusief deze jongen hier!' Nelissens gepijnigde lach spreekt boekdelen.

Ondanks de duidelijke opluchting zit er ook nog veel liefde in de achtergebleven zoon. Hij zet zijn bril op één van de theepotten en begint het commentaar van zijn moeder na te spelen. Even later danst hij arm in arm met zijn moeder, een pop, die toepasselijk genoeg voor haar volledige levensenergie afhankelijk is van zoon Nelissen. Een goede vondst van regisseur Eva Goudsmit om hun beknellende verhouding uit te beelden: hij kan haar niet achterlaten – dat zou zo goed als moord zijn.

In verschillende tafereeltjes wordt hun verknoopte relatie herkenbaar verbeeld. Hij helpt haar in een vestje, ze steggelen of ze koffie of thee zal zetten, ze eten iets, proberen de rollator uit. Zij speelt de hoofdrol, geeft aan wat ze wel en niet wil, bepaalt de gespreksonderwerpen. Hij zit er gelaten naast en probeert haar tegen beter weten in te behagen. Soms daagt hij haar speels uit, waarop hij stevast naar zijn hoofd krijgt: 'Wat ben je toch een nare jongen.' Dan kijkt hij maar weer eens ongedurig, maar machteloos, om zich heen en zakt weer triestig in, tot vermaak van het publiek.

Nelissen hoeft niet te verdwijnen achter zijn pop en weet ontzettend knap de enigszins plichtmatige rol van liefhebbende, mantelzorgende zoon vol te houden, terwijl hij ook de kreuntjes van zijn nukkige, mopperende moeder produceert. Net alsof je steeds naar een tweetal kijkt, schetsen ze samen een aandoenlijk en grappig portret van oude, zelfstandige moeder en volwassen zoon.

De voorstelling speelt vooralsnog vooral in mei, tussen de dodenherdenking en moederdag, en in spaarzame momenten heeft ze het inderdaad even over de oorlog: de drie jaar die ze ondergedoken doorbracht bij die lieve mensen in de Achterhoek met die fijne achtertuin, waarin ze vooral veel heeft geschommeld. Een goede herinnering in een nare periode. ‘Ik heb veel geluk gehad’, mompelt ze regelmatig.

Maar hoewel de oorlog zeker een rol speelt, gaat de voorstelling vooral over hun onderlinge relatie. Tegen het einde ben je de vrolijke grappenmaker uit de opening bijna vergeten, zo weinig kansen krijgt Nelissen om te ontspannen bij zijn moeder. Samen eenzaam en toch hecht, wachten ze tot ze haar laatste adem uitblaast.

Foto's: Anneke Beumer

ELDERS

Nog geen andere recensies

We gebruiken cookies om ervoor te zorgen dat onze site zo soepel mogelijk draait. Als je doorgaat met het gebruiken van deze site, gaan we er vanuit dat je ermee instemt.